

2025-09-17

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Säkerhetsskyddslagen – ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42)

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (nämnden) har uppmanats att yttra sig över innehållet i rubricerat betänkande.

Nämnden har granskat förslagen främst med utgångspunkt från sin uppgift att ur ett rättssäkerhets- och integritetsskyddsperspektiv utöva tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet och att – inom ramen för registerkontrolldelegationens verksamhet – pröva frågor om utlämnande av uppgifter i ärenden om registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585). Med denna utgångspunkt har nämnden följande synpunkter.

Utredningen har presenterat noggranna överväganden och välavvägda förslag samt tydliga analyser och motiverade intresseavvägningar avseende förslagets inverkan på enskildas personliga integritet.

Mot bakgrund av de förhållanden som råder i dag anser även nämnden att det finns behov av att utvidga och fördjupa registerkontrollen på det sätt som utredningen har föreslagit. De föreslagna åtgärderna framstår också som ändamålsenliga och nödvändiga för att upprätthålla skyddet för Sveriges säkerhet. Den utvidgning av registerkontrollen som utredningen föreslår kommer visserligen att innebära ökade integritetsrisker och medföra ytterligare inskränkningar av den personliga integriteten. Dessa risker och inskränkningar får dock anses vara proportionerliga i förhållande till det mycket tungt vägande intresset av att kunna förstärka och upprätthålla skyddet för Sveriges säkerhet.

Vidare instämmer nämnden i utredningens slutsats att det inte har framkommit tillräckligt starka skäl för att – som Säkerhetspolisen föreslagit – närstående till prövade i säkerhetsklass 3 ska få kontrolleras. I detta sammanhang kan registerkontrolldelegationen även bekräfta att säkerhets-

vinsterna av en sådan omfattande utvidgning av kretsen kontrollerade skulle vara begränsad, med beaktande av de stränga krav som uppställs i säkerhetsskyddslagen för att uppgifter om närstående ska få lämnas ut. Säkerhetspolisens förslag i denna del framstår därför inte som ändamålsenligt.

Som utredningen konstaterat kan mängden uppgifter som kommer att behandlas vid registerkontroll sannolikt att påverkas även av andra lagförslag. Det gäller i synnerhet de förslag som lämnas i betänkandet Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter (SOU 2025:49) som bl.a. innebär att Säkerhetspolisens möjligheter att behandla personuppgifter inom området nationell säkerhet utökas markant. Mot den bakgrunden blir förslagens effekt för den personliga integriteten svåra att överblicka, vilket är otillfredsställande. Det är därför angeläget att den samlade effekten av alla lagförslag utreds och om resultatet är förenligt med skyddet för den personliga integriteten, såsom det kommer till uttryck i regeringsformen, Europakonventionen och EU-stadgan.

Utredningens förslag innebär att Säkerhetspolisen vid registerkontrollen ska få hämta vissa uppgifter som behandlas hos Skatteverket och Tullverket. Säkerhetspolisen har pekat på att just Skatteverket och Tullverket i egenskap av brottsbekämpande myndigheter, har information som kan antas vara av betydelse för bedömningen av om en person är lojal och pålitlig från säkerhetssynpunkt. Vidare är det, enligt Säkerhetspolisens bedömning, i första hand underrättelseinformation som kan vara av intresse. Det är emellertid viktigt att beakta att ändamålet för Skatteverkets och Tullverkets underrättelseverksamheter är ett annat än ändamålet för säkerhetsprövningsförfarandet. I det här fallet rör det sig också om uppgifter som pekar ut personer som misstänkta för brott, vilket gör uppgifterna särskilt känsliga ur rättssäkerhets- och integritetssynpunkt. Underrättelseinformation kan dessutom avse personer som inte är misstänkta för något konkret brott men som ändå misstänkts ägna sig åt brottslig verksamhet eller som endast innebär att de har samröre med sådana personer. Uppgifter från underrättelseverksamheterna kan leda till mycket negativa konsekvenser för den enskilde, särskilt när det gäller uppgifter som inhämtas under pågående anställning. Slutligen kan värdet av just underrättelseinformation, som ofta är lösryckt ur ett större sammanhang och som har inhämtats för ett annat ändamål än säkerhetsprövning, många gånger vara vanskligt att bedöma inom ramen för den relevansprövning som registerkontrolldelegationen ska göra. Utredningen anser emellertid att de rättssäkerhetsgarantier som registerkontrollen är förenad med är tillräckliga för att tillgodose behovet av att den aktör som gör säkerhetsprövningen inte får del av uppgifter som inte är

tillförlitliga. Detta ställer stora krav på den relevansprövning som ska utföras av Säkerhetspolisen i ett första led och av registerkontrolldelegationen i ett andra och sista led. Mot denna bakgrund måste Säkerhetspolisen se till att underlaget för bedömningen av den inhämtade underrättelseinformationen är tillräckligt robust. I detta ligger att källan måste redovisas samt att en bedömning av källans tillförlitlighet och uppgifternas sakriktighet presenteras. Brister i dessa avseenden kan medföra att registerkontrolldelegationen väljer att inte lämna ut underrättelseinformationen till den aktör som har begärt registerkontrollen. Kravet på att källans tillförlitlighet och uppgifternas sakriktighet upprätthålls är också särskilt viktigt när det är fråga om underrättelseinformation, eftersom den kontrollerades insynsrätt och möjlighet till bemötande i detta fall är mycket begränsad.

Nämnden delar utredningens bedömning att det inte är tillfredställande att de uppgifter som framkommer vid registerkontrollen inte bedöms i ljuset av de uppgifter som framkommer eller som utelämnas i grundutredningen. Kännedom om uppgifterna i grundutredningen skulle sannolikt förbättra möjligheterna att göra en fullödlig och korrekt relevansprövning. Vidare ställer sig nämnden bakom utredningens ståndpunkt att det bör göras en översyn av hela säkerhetsprövningsförfarandet utifrån de förhållanden som råder i dag. Även frågan om eventuella följdändringar i de regelverk som möjliggör registerkontroll vid deltagande i olika verksamheter, och som innehåller hänvisningar till bestämmelserna i 3 kap. 13 och 14 §§ säkerhetsskyddslagen, bör ses över.

Utredningens förslag bör kunna hanteras inom ramen för registerkontrolldelegationens nuvarande personella och ekonomiska resurser. Som nämnden tidigare påtalat¹ förekommer dock förslag som påverkar registerkontrolldelegationens verksamhet i andra utredningar. Även om förslagen var för sig bedöms kunna hanteras med befintliga anslag kan det, när de samlade effekterna av förslagen för delegationens verksamhet blir märkbara, därför finnas anledning för nämnden att återkomma avseende resursbehovet.

¹ Se nämndens remissyttrande den 22 januari 2025 över promemorian Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (Ds 2024:24) (dnr 195-2024).

Detta yttrande har beslutats av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden efter samråd med registerkontrolldelegationen. I beslutet har Gunnel Lindberg (ordförande), Eva Melander Tell, Anti Avsan, Anna Ekström, Charlotta Bjälkebring Carlsson, Stephan Jerand, Jon Karlfeldt och Per Schöldberg deltagit.

Föredragande har varit Linnea Barkhagen.

Gunnel Lindberg